

Szkoła Podstawowa im. prof. Jana Sajdaka w Burzynie

Nauczyciel uczący: Anna Sajdak

Przedmiot: przyroda

Szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego z przyrody.

CELE OCENIANIA:

1. Poinformowania ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych.
2. Niesienie pomocy uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju.
3. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
4. Dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, specjalnych uzdolnieniach ucznia.
5. Umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

-
1. Ocenie podlegają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.
 2. Szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego przedstawiany jest uczniom na pierwszych zajęciach oraz rodzicom do końca września każdego roku szkolnego (strona internetowa szkoły, sekretariat szkoły)
 3. Skala ocen zawiera stopnie od 1 do 6.
 4. Uczeń ma możliwość zgłosić nieprzygotowanie do zajęć 1 raz w ciągu półrocza.
Uczeń nie może zgłosić nieprzygotowania do sprawdzianu. Uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji jeśli zgłosi brak przygotowania z przyczyn losowych.
Nieprzygotowanie zgłasza nauczycielowi przed zajęciami, zanim nauczyciel wywoła go do odpowiedzi i ten fakt zostaje odnotowany w e-dzienniku w uwagach.
 5. Sprawdziany dotyczące materiału z całego działu są zapowiadane co najmniej tydzień wcześniej, wpisane w e-dzienniku, uczniowie znają zakres materiału i kryteria wymagań.
 6. Sprawdzian może obejmować jeden dział lub część działu, materiał zrealizowany w półroczu lub w roku szkolnym.

7. Termin oddania sprawdzianów wynosi 14 dni a kartkówek 10 – 15 minutowych 7 dni.
8. Sprawdziany są obowiązkowe, jeżeli uczeń opuścił sprawdzian z przyczyn losowych, zalicza go w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
9. Ocenę pozytywną ale niesatysfakcjonującą ucznia otrzymaną ze sprawdzianu uczeń ma prawo jednokrotnie poprawić w terminie do dwóch tygodni od dnia oddania sprawdzianu uczniowi.
10. Ocenę niedostateczną otrzymaną ze sprawdzianu uczeń ma obowiązek poprawić w terminie do dwóch tygodni od oddania sprawdzianu uczniowi.
11. Kartkówki (10-15 min) nie muszą być zapowiadane i obejmują materiał zrealizowany najwyżej na trzech ostatnich jednostkach lekcyjnych.
12. Oceny wystawiane przez nauczyciela są jawne i uzasadnione oraz odnotowane w e-dzienniku.
13. **Uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń (jeśli go otrzymał) oraz uzupełniania zeszytu przedmiotowego i zeszytu ćwiczeń w przypadku nieobecności w szkole.**
14. Uczeń ma prawo wglądu do pracy i zapoznania się z błędami, ewentualne wyjaśnienie ich przez nauczyciela.
15. Jeżeli nieobecność jest nieusprawiedliwiona, uczeń przystępuje do pisania sprawdzianu na pierwszych zajęciach, na które przyszedł.
16. Ocenie podlegają następujące formy aktywności ucznia:
 - a. odpowiedzi ustne:

obejmują materiał zrealizowany na trzech ostatnich jednostkach lekcyjnych. Odpowiedzi ustne oceniane są wg. kryteriów określonych w wymaganiach na poszczególne stopnie. Ponadto ocenia się umiejętność stosowania terminologii przyrodniczej, umiejętność wykorzystywania pomocy naukowych (plansza, model, schemat), samodzielność i poprawność wypowiedzi.
 - b. prace pisemne :
 - sprawdziany
 - kartkówki (10-15 min.)
 - c. praca w grupie :

ocenia się umiejętność komunikowania się i współpracy w zespole, korzystania z różnych źródeł informacji, efektywność, stopień zaangażowania.
 - d. prace metodą projektu :

ocenia się poprawność rzeczową, estetykę, umiejętność prezentacji,

ocenia się zaangażowanie, samodzielność, systematyczność, umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji, umiejętność prezentacji, postawę proekologiczną.

e. praca pozalekcyjna

udział w konkursach szkolnych:

- wyniki najwyższe (trzy pierwsze miejsca częściowa ocena celująca),
- wyniki na poziomie wyższym niż przeciętny ocena bardzo dobra.

udział w konkursach pozaszkolnych:

- awans do następnego etapu - ocena celująca,
- udział w eliminacjach wojewódzkich - ocena celująca.

f. praca na rzecz środowiska:

udział w akcjach ekologicznych, ocenia się zaangażowanie oraz postawę proekologiczną.

W ocenianiu prac pisemnych nauczyciel stosuje następującą skalę procentową:

0 – 30 % - ocena niedostateczna;

31 – 49 % - ocena dopuszczająca;

50 – 69 % - ocena dostateczna;

70 – 84 % - ocena dobra;

85 – 96 % - ocena bardzo dobra;

97 – 100 % - ocena celująca.

SPOSÓB USTALANIA OCENY PÓŁROCZNEJ I ROCZNEJ

Przy ustalaniu oceny śródrocznej lub rocznej nauczyciel bierze pod uwagę oceny ucznia uzyskane z poszczególnych obszarów działalności wg następującej kolejności:

1. sprawdziany i odpowiedzi ustne
2. aktywna praca na zajęciach i zaangażowanie
3. prace metodą projektu
4. praca pozalekcyjna

Ocena klasyfikacyjna śródroczna, roczna i końcowa nie jest średnią ocen bieżących.

Ocenę celującą może otrzymać uczeń, który rozwija swoje zainteresowania, jego wiadomości

i umiejętności wykraczają poza obowiązujący program nauczania, umie prezentować własne poglądy, efekty pracy, chętnie podejmuje dodatkowe zadania.

W przypadku pracy szkoły w formie pracy zdalnej:

1. Ocenianie wiadomości i umiejętności uczniów odbywa się na podstawie prac uczniów (przesłanych przez nich lub ich rodziców, lub uzupełnianych/rozwiązywanych na platformach edukacyjnych zadań oraz kartkówek i sprawdzianów) zgodnie ze szczegółowymi warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego.
2. Poprawa otrzymanych ocen bieżących jest możliwa w formie i dniu ustalonym z nauczycielem poprzez e-dziennik, platformę TEAMS lub inne komunikatory.

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania, będące efektem jego samodzielnej pracy,
- bierze udział w konkursach przyrodniczych na terenie szkoły i poza nią,
- wykonuje prace i zadania dodatkowe,
- projektuje miejsce przyjazne nauce,
- analizuje wpływ człowieka na przyrodę,
- projektuje doświadczenia badające działanie zmysłów,
- samodzielnie dobiera najlepszą metodę orientowania mapy i uzasadnia wybór,
- rozwiązuje zadania problemowe (np. planowanie dojścia „najkrótszą”/„najbezpieczniejszą” drogą z użyciem mapy),
- wykrywa i wyjaśnia typowe błędy (np. nieprawidłowe ustawienie kompasu, brak orientacji mapy),
- wyjaśnia, czym jest widnokrąg,
- planuje własne doświadczenia przyrodnicze,
- argumentuje wpływ detergentów na środowisko przyrodnicze,
- prawidłowo wykonuje preparat mikroskopowy z zaproponowanych przez siebie obiektów.

DZIAŁ II. Na lądzie

- wyjaśnia pojęcie litosfery i odnosi je do skał/minerałów,
- podaje przykłady minerałów (w tym skałotwórczych i kamieni szlachetnych) oraz ich zastosowań,
- wyjaśnia i uzasadnia stwierdzenie „życie zaczyna się na skale”,
- tworzy listę pospolitych gatunków spotykanych okolicy,
- projektuje proste sieci troficzne.

DZIAŁ III. W wodzie

- projektuje własne doświadczenia dotycząc wody i zmiany stanów jej skupienia,
- korzysta z dychotomicznego klucza do oznaczania roślin i zwierząt wodnych,
- formułuje wnioski o sposobie działania rzeki jako „rzeźbiarza krajobrazu”,
- proponuje działania chroniące rzekę i uzasadnia ich znaczenie,
- bada w terenie prędkość nurtu (z użyciem pomiaru odległości i czasu) i zapisuje wynik.

DZIAŁ IV. Wokół Ziemi

- porównuje właściwości (stan skupienia, barwę, rozpuszczalność w wodzie, zapach, palność) powietrza i jego wybranych składników: tlenu i dwutlenku węgla,
- proponuje działania ograniczające ryzyko wystąpienia smogu w swojej okolicy,
- projektuje doświadczenia, w których można zbadać wpływ różnych czynników na intensywność fotosyntezy i oddychania tlenowego,
- wyjaśnia powstawanie bryzy morskiej,
- wyszukuje informacje o chmurach i krytycznie dobiera przykłady do własnej notatki,
- tworzy prostą instrukcję obserwacji chmur dla rówieśnika,
- określa sposób elektryzowania pocieranych substancji na podstawie szeregu tryboelektrycznego,
- opisuje procesy elektryzowania ciał przez tarcie i indukcję,
- wyjaśnia, jak tworzy się prognozy pogody,
- wskazuje na mapie miejsca ekstremalnych temperatur (najwyższe/najniższe) i interpretuje informacje,
- tworzy krótką prognozę dla okolicy na podstawie danych.

DZIAŁ V. Krajobrazy bliższe i dalsze

- samodzielnie dobiera narzędzia (cyfrowe/analogowe) do pomiaru odległości i uzasadnia wybór,
- ocenia możliwe błędy pomiaru (np. kroki, zakręty, skala) i proponuje poprawę,

- tworzy pełny opis krajobrazu z logiczną strukturą (składniki + zależności + wpływ człowieka),
- proponuje działania ograniczające negatywny wpływ człowieka na krajobraz i uzasadnia,
- wyjaśnia pojęcia: biotop, biocenoza i stosuje je do opisu ekosystemu,
- samodzielnie interpretuje zdjęcia satelitarne,
- planuje i wykonuje proste badanie terenowe (np. wpływ drzew na nagrzewanie powierzchni) oraz omawia ich wyniki,
- tworzy krótką prezentację plakat lub infografikę „Wieś vs miasto”,
- przygotowuje prezentację na temat wpływu różnych substancji i zachowań na organizm,
- wyszukuje, przetwarza, tworzy i prezentuje informacje na temat przyczyn powstawania alergii wziewnych u człowieka,
- proponuje profilaktyczne działania zapobiegając chorobom zakaźnym i pasożytniczym.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- posługuje się pojęciem „antropogeniczny” – wskazuje czynniki wspierające naukę i je wykorzystuje,
- odróżnia elementy ożywione od nieożywionych,
- bada współpracę węchu i smaku,
- orientuje mapę za pomocą kompasu lub obiektów w terenie,
- odszukuje na mapie wszystkie główne elementy (tytuł, legenda, treść, skala) i wyjaśnia ich rolę,
- poprawnie określa kierunki położenia kilku obiektów względem siebie na mapie i w terenie,
- stawia i weryfikuje hipotezy,
- analizuje wyniki doświadczeń na podstawie prezentacji wyników,
- analizuje obraz widziany pod mikroskopem,
- przyporządkowuje obserwowany obiekt na zdjęciu/rycinie do odpowiedniego poziomu organizacji życia.

DZIAŁ II. Na lądzie

- porównuje skały z okolicy z przykładami skał występujących w Polsce,
- opisuje sposoby powstawania wybranych skał (na przykładach),

- podaje przykłady wykorzystania skał przez człowieka i uzasadnia je właściwościami,
- weryfikuje przynależność organizmu do przypisanej grupy na podstawie jego cech budowy,
- konstruuje łańcuchy pokarmowe,
- analizuje sieci troficzne.

DZIAŁ III. W wodzie

- bada i określa właściwości wody (stan skupienia, barwę, mętność, zapach),
- bada tonięcie i pływanie ciał w wodzie, łącząc je z pojęciem gęstości,
- porównuje wody stojące i płynące,
- porównuje warunki panujące w środowiskach wodnych do warunków środowisk lądowych,
- rozpoznaje i nazywa organizmy wodne w terenie,
- charakteryzuje warunki życia organizmów w różnych biegach rzeki (górny/środkowy/dolny),
- rozróżnia dopływy lewo i prawobrzeżne,
- omawia walory przyrodnicze wybranej rzeki.

DZIAŁ IV. Wokół Ziemi

- bada właściwości (stan skupienia, barwę, rozpuszczalność w wodzie, zapach, palność) powietrza i jego wybranych składników: tlenu i dwutlenku węgla,
- bada i ocenia jakość powietrza w najbliższej okolicy, wyjaśnia jego wpływ na zdrowie człowieka,
- stawia hipotezy i problemy badawcze podczas badania wpływu różnych czynników na intensywność fotosyntezy,
- porównuje ze sobą kilka typów chmur,
- wnioskuje o nadchodzącej pogodzie na podstawie typów chmur,
- poprawnie stosuje poznane pojęcia w wypowiedzi,
- posługuje się pojęciem elektronu jako naładowanej elektrycznie cząstki elementarnej budującej materię,
- bada zachowanie ciał naelektryzowanych,
- wskazuje metal połączony z ziemią, jako element umożliwiający rozładowanie ciał naelektryzowanych,
- wyjaśnia zasadę działania termometru cieczowego (rozszerzalność cieplna),
- podaje przykład wzajemnego oddziaływania składników pogody (np. wiatr ↔ opady ↔ ciśnienie),
- opisuje zjawiska typu: mżawka/ulewa/zawieja.

DZIAŁ V. Krajobrazy bliższe i dalsze

- przelicza jednostki długości w zadaniach praktycznych,
- wyjaśnia, jak odczytać odległości z różnych rodzajów skal,
- wykonuje szkic przebytej drogi z zachowaniem kierunków i podstawowych proporcji,
- porównuje różne krajobrazy w Polsce, korzystając ze źródeł internetowych,
- uzasadnia, jak elementy antropogeniczne zmieniają funkcjonowanie ekosystemu i krajobrazu,
- krytycznie ocenia źródła (np. różne zdjęcia/opisy tego samego miejsca) i wyciąga wnioski,
- opisuje, jak na przestrzeni lat zmieniał się krajobraz wsi i miast,
- proponuje co najmniej dwie zmiany poprawiające komfort życia mieszkańców i uzasadnia swój wybór,
- wymienia funkcje i korzyści zielono-niebieskiej infrastruktury, odszukuje jej przykłady w najbliższym otoczeniu,
- identyfikuje u siebie oznaki dojrzewania,
- analizuje budowę zewnętrzną rośliny na podstawie obserwacji,
- porównuje kwiaty traw z kwiatami z okwiatem i wyjaśnia, dlaczego kwiaty traw nie wabią owadów,
- sprawdza w kalendarzu pyleń, jakie rośliny pyłą w danym okresie roku,
- analizuje cykle rozwojowe pasożytów,
- analizuje kalendarz obowiązkowych szczepień.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- dzieli elementy środowiska na ożywione i nieożywione,
- ocenia, które zmysły służą do poznawania przyrody,
- określa swoje położenie i położenie obiektów w okolicy, używając kompasu,
- posługuje się mapą/planem najbliższej okolicy (również cyfrową),
- wymienia kierunki pośrednie i wskazuje ich ułożenie na róży kierunków,
- dokumentuje wyniki doświadczeń w oczekiwanej formie,
- porównuje i rozróżnia próby kontrolną i badawczą,

- proponuje obiekty, z których można wykonać preparat mikroskopowy,
- planuje obserwacje mikroskopowe.

DZIAŁ II. Na lądzie

- rozpoznaje skały w najbliższej okolicy i podaje ich cechy,
- charakteryzuje glebę w okolicy (np. barwa, ziarnistość, domieszki),
- porównuje próbkę gleby z ziemią ogrodową na podstawie obserwacji,
- zna przykłady pospolitych gatunków roślin i zwierząt w swojej okolicy,
- korzysta z kluczy dychotomicznych do oznaczania roślin lub zwierząt,
- korzysta z aplikacji do oznaczania gatunków,
- wskazuje producentów i konsumentów kolejnych rzędów w łańcuchach i sieciach troficznych,
- analizuje przystosowania do sposobu odżywiania organizmu okazanego na ilustracji lub okazy wg jego cech budowy.

DZIAŁ III. W wodzie

- wyjaśnia jakim zmianom stanów skupienia ulega woda w przyrodzie – opisuje anomalie gęstości wody w temp. 0 °C,
- bada i opisuje właściwości stanów skupienia materii (kształt i ściśliwość) i łączy je z drobinowym modelem budowy materii,
- wykonuje obserwacje w terenie organizmów przystosowanych do życia w wodzie,
- rozpoznaje i nazywa organizmy wodne po zdjęciach/rysunkach,
- rozpoznaje w terenie lub na modelu elementy doliny rzecznej,
- rozróżnia składniki krajobrazu stworzone przez rzekę (np. zakola, dolina, brzegi),
- omawia funkcje rzeki i jej doliny (dla przyrody i człowieka).

DZIAŁ IV. Wokół Ziemi

- omawia przyczyny i czynniki sprzyjające powstawaniu smogu,
- rozpoznaje tlen i dwutlenek węgla po ich właściwościach,
- bada wpływ różnych czynników na intensywność fotosyntezy wg instrukcji,
- odróżnia fakty od opinii, ocenia wiarygodność źródeł, rodzaj przedstawionych dowodów oraz charakter przekazu,
- wyjaśnia pojęcia: atmosfera,
- bada i opisuje konwekcję w cieczech i gazach (co się dzieje i kiedy),
- wyjaśnia rolę konwekcji w powstawaniu chmur i w systemach grzewczych,

- wyjaśnia zjawisko elektryzowania na podstawie wzajemnych oddziaływań ładunków elektrycznych,
- korzysta z różnych źródeł informacji, by zdobyć informacje o burzy,
- wyjaśnia, czym są niższe i wyższe baryczne i jak mogą wpływać na pogodę,
- bada skutki działania siły nacisku (proste doświadczenie/obserwacja) i opisuje wyniki,
- omawia panujące warunki atmosferyczne na podstawie pomiarów i danych internetowych.

DZIAŁ V. Krajobrazy bliższe i dalsze

- dokonuje pomiaru odległości różnymi sposobami i porównuje wyniki,
- podaje różnice między planem a mapą,
- opisuje, na co zwrócić uwagę przy planowaniu trasy,
- rozpoznaje na ilustracjach i w terenie antropogeniczne formy wypukłe i wklęsłe,
- podaje przykłady form terenu powstałych przy udziale wody jako „rzeźbiarza” krajobrazu,
- porównuje dwa krajobrazy podając cechy wspólne i różnice,
- podaje przykłady działań poprawiających jakość życia w mieście (zielono-niebieska infrastruktura),
- porównuje zdjęcia satelitarnych „kiedyś i dziś” i wskazuje zmiany,
- dyskutuje o wpływie działalności człowieka na krajobraz stosując przynajmniej jeden argument + przykład,
- opisuje fazy rozwoju człowieka w porządku chronologicznym,
- wyjaśnia dlaczego należy unikać spożywania nieznanych roślin,
- wyjaśnia pojęcie alergen,
- omawia sposoby przemieszczania się alergenów,
- rozpoznaje na zdjęciu/obrazku lub w terenie przykłady trujących roślin,
- wykonuje samodzielnie preparat mikroskopowy pyłku roślin,
- wymienia drobnoustroje chorobotwórcze i łączy je z wywoływaną chorobą,
- wyjaśnia działanie szczepionek.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu przyrody, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych,
- wymienia czynniki wspierające naukę,

- określa zasady bezpieczeństwa podczas zajęć terenowych,
- nazywa składniki przyrody ożywionej i nieożywionej,
- wymienia narządy zmysłów i podaje jakim zmysłom odpowiadają,
- wyznacza kierunki świata za pomocą kompasu (wg instrukcji),
- wyjaśnia pojęcia hipoteza, problem badawczy,
- prezentuje wyniki doświadczeń w postaci notatek z obserwacji,
- wykonuje doświadczenia wg instrukcji,
- ilustruje obraz widziany pod mikroskopem,
- prawidłowo wykonuje preparat mikroskopowy.

DZIAŁ II. Na lądzie

- bada podstawowe właściwości skał (barwa, spójność, twardość, odporność na wodę) wg instrukcji,
- korzysta z atlasu/klucza do rozpoznawania skał (z pomocą),
- pobiera próbkę gleby i opisuje jej cechy w prosty sposób,
- odczytuje z legendy podstawowe znaki i wskazuje je w treści mapy,
- wnioskuje o przynależności do zwierząt lub roślin na podstawie cech organizmu,
- klasyfikuje rośliny do zarodnikowych lub nasiennych,
- klasyfikuje zwierzęta do kręgowych lub bezkręgowych,
- wyjaśnia pojęcia: samożywność, cudzożywność,
- wymienia przykłady organizmów samożywnych i cudzożywnych,
- interpretuje proste sieci troficzne.

DZIAŁ III. W wodzie

- wymienia przemiany pomiędzy stanami skupienia: parowanie, skraplanie, krzepnięcie i topienie,
- wyjaśnia znaczenie gęstości wody w temp. 4° C dla funkcjonowania organizmów wodnych zimą,
- wymienia przystosowania różnych organizmów do życia w wodzie,
- wyjaśnia czym różni się środowisko lądowe od wodnego,
- wskazuje elementy systemu rzeczno: rzeka główna, dopływ, źródło, ujście,
- określa kierunek płynięcia rzeki na podstawie mapy,
- ocenia stan wody na podstawie prostych obserwacji makroskopowych próbki.

DZIAŁ IV. Wokół Ziemi

- wymienia właściwości tlenu i dwutlenku węgla (barwa, zapach, palność),
- wyjaśnia pojęcie smog,
- wyjaśnia rolę fotosyntezy dla świata organizmów żywych,
- wyjaśnia rolę oddychania wewnątrzkomórkowego,
- analizuje na podstawie mapy, warunki dla fotosyntezy, jakie występują w różnych miejscach na świecie,
- wyjaśnia na czym polega konwekcja,
- demonstruje powstawanie „chmury”,
- korzysta z atlasu/klucza do rozpoznawania chmur,
- dzieli chmury wg kształtu lub wysokości (podaje przykłady),
- omawia powstawanie chmury burzowej,,
- opisuje etapy powstawania wyładowania atmosferycznego
- przewiduje możliwość wystąpienia burzy na podstawie obserwacji,
- dokonuje pomiaru wybranych składników pogody, używając właściwych przyrządów i jednostek,
- odczytuje z mapy aktualne dane pogodowe,
- wyjaśnia pojęcie ciśnienia korzystając z określeń (nacisk/ odkształcanie),
- rozróżnia stany skupienia opadów i osadów atmosferycznych.

DZIAŁ V. Krajobrazy bliższe i dalsze

- korzysta z map i planów do określenia odległości,
- planuje prostą trasę z użyciem mapy/planów i kompasu,
- odczytuje ze skali, ile razy zmniejszono odległości na mapie,
- podaje przykłady krajobrazów naturalnych i kulturowych,
- omawia proste zależności między elementami krajobrazu,
- podaje przykłady zmian w krajobrazie spowodowanych działalnością człowieka,
- wyjaśnia, kiedy miejscowość można uznać za miasto,
- porównuje krajobraz miasta i wsi wskazując minimum trzy różnice,
- omawia podstawowe warunki życia w mieście i na wsi,
- wskazuje na mapie największe miasta w Polsce,
- wymienia układy narządów budujące organizm człowieka,

- wyjaśnia czym jest uzależnienie,
- wymienia skutki uzależnień,
- omawia budowę obupłciowego kwiatu rośliny nasiennej,
- funkcje i znaczenie kwiatu i innych organów roślinnych w życiu rośliny,
- wymienia objawy alergii wziewnych,
- wykonuje wg instrukcji preparat mikroskopowy pyłku roślin,
- rozpoznaje na ilustracji zwierzęta jadowite,
- wymienia przykłady organizmów z przeobrażeniem i bez przeobrażenia.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- wymienia zasady właściwej organizacji miejsca nauki,
- wymienia cechy organizmów,
- wymienia narządy zmysłów,
- rozpoznaje i nazywa przyrządy wpierające narządy zmysłów w poznawaniu przyrody,
- rozpoznaje kompas i wskazuje, do czego służy,
- podaje nazwy kierunków głównych (N, S, E, W),
- odszukuje na mapie/planie tytuł i legendę,
- wymienia etapy prowadzenia doświadczeń przyrodniczych,
- nazywa próbę kontrolną i badawczą,
- nazywa szkiełka niezbędne do wykonania preparatu (podstawowe, nakrywkowe),
- podaje etapy wykonania preparatu mikroskopowego,
- wymienia poziomy organizacji życia.

DZIAŁ II. Na lądzie

- wyjaśnia, czym jest skała,
- dzieli skały na lite, zwięzłe i luźne,
- wskazuje, że gleba różni się od skały,
- wymienia królestwa organizmów żywych,
- odszukuje zdjęcia i nazwy organizmów w poradnikach i kluczach,

- wymienia przystawania do sposobów odżywiania,
- rozpoznaje na grafice/zdjęciu organizm samożywny i cudzożywny,
- wymienia elementy łańcuchów pokarmowych spasanania.

DZIAŁ III. W wodzie

- wymienia właściwości wody,
- wymienia stany skupienia (stały, ciekły i gazowy),
- wymienia cechy środowiska wodnego,
- dzieli wody powierzchniowe na płynące i stojące,
- wskazuje na mapie rzekę i jej ujście lub źródło,
- rozpoznaje na ilustracjach wybrane organizmy żyjące w rzece,
- podaje 1–2 przykłady wykorzystania rzek przez człowieka.

DZIAŁ IV. Wokół Ziemi

- odczytuje skład powietrza z dostępnych źródeł,
- odczytuje z mapy internetowej stan powietrza w swojej okolicy,
- omawia znaczenie tlenu dla organizmów żywych i środowiska,
- wykrywa dwutlenek węgla w wydychanym powietrzu,
- podaje przykłady konwekcji,
- opisuje, że chmury powstają z pary wodnej w powietrzu,
- rozpoznaje na ilustracjach wybrane rodzaje chmur,
- demonstruje zjawisko elektryzowania obiektów,
- omawia zasady bezpiecznego zachowania się podczas trwania burzy,
- wymienia składniki pogody,
- wykonuje prosty pomiar temperatury powietrza termometrem,
- podaje nazwy przyrządów służących do badania składników pogody np. barometr, wiatromierz, deszczomierz,
- rozróżnia opady i osady atmosferyczne.

DZIAŁ V. Krajobrazy bliższe i dalsze

- mierzy odległość w terenie w linii prostej za pomocą np. kroków/taśmy mierniczej,
- korzysta z planu/mapy, aby wskazać dwa miejsca w okolicy,
- wskazuje na mapie/planie skalę mapy,
- rozpoznaje na ilustracjach przykłady ekosystemów naturalnych i sztuczny,

- opisuje krajobraz najbliższej okolicy, używając prostych określeń,
- wskazuje elementy ożywione, nieożywione i antropogeniczne krajobrazu,
- opisuje po dwie cechy krajobrazu wsi i miasta,
- wyjaśnia co to jest niebiesko – zielona infrastruktura,
- wskazuje, gdzie można skorzystać ze zdjęć satelitarnych,
- wymienia fazy rozwoju człowieka w porządku chronologicznym – wymienia oznaki dojrzwania,
- wymienia substancje uzależniające,
- wskazuje organy roślinne : korzeń łodygę i liście oraz kwiat,
- wskazuje na rysunku/modelu/okazie okwiat, słupek, pręcik,
- wymienia przykłady roślin trujących,
- wymienia zwierzęta jadowite, które można spotkać w Polsce.

Zasady oceniania uczniów o indywidualnych potrzebach edukacyjnych.

Uczniom, u których zdiagnozowano trudności w uczeniu się dostosowano wymagania edukacyjne wynikające z programu nauczania do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych, w taki sposób, aby mogli sprostać tym wymaganiom. Skala ocen nie ulega zmianie, dostosowaniu ulega jedynie poziom trudności zadawanych pytań/zadań/prac pisemnych.

Burzyn, dn., 27.08.2026 r.

mgr Anna Sajdak